

Jaarverslag 2004

Jaarverslag 2004

Boekmanstichting

Amsterdam, 2005

Boekmanstichting, Herengracht 415, 1017 BP Amsterdam

redactie en productie Ineke van Hamersveld, Marielle Hendriks

tekstverwerking Elly Andrea, Marianne Barnier, Mies van Splunter

correctie Tekst/Support, Amsterdam

vertaling Cathy Brickwood

ontwerp omslag en basislay-out Hannie Pijnappels

verzorging binnenwerk George de Bruin

druk Krips, Meppel

Inhoud

Jaarverslag 2004

9	<i>Inleiding</i>
9	Boekmanstichting 1963-2003: veertig jaar opbouw van cultureel kapitaal
10	<i>Bestuur en organisatie</i>
10	Examentijd
11	Subsidie voor ICT uit particuliere fondsen
11	Samenwerkingsovereenkomst met de Universiteit van Amsterdam
12	Bestuursmutaties
13	<i>Activiteiten</i>
13	Deelname aan ECA-conferentie in Vilnius
13	Europese portal culturele samenwerking
13	Conferentie over beroepspraktijk kunstenaars
14	Round Table over youth culture van Circle netwerk
14	Secretariaat Circle
15	Compendium Cultural Policies in Europe
15	Buitenlands cultuurbeleid EU
16	<i>Bibliotheek/documentatie</i>
16	Collectie en aanwinsten
17	Gebruikers
17	Boekman
18	Kroniek en Congresagenda
18	(Internationale) samenwerking
19	<i>Publicaties</i>
19	Tijdschrift Boekman
20	Gambling on Culture: State lotteries as a source of funding for Culture – the Arts and Heritage
21	A Portrait of the Artist in 2015: Artistic careers and higher arts education in Europe
22	How to love Madonna, understand Shakespeare and create something new: Complexities in contemporary arts and cultural management
22	Podiumrechtwijzer: Juridisch handboek voor podiumkunst
23	Gepaste Afstand: De 'cultuurnotaprocedure' tussen de kunst, het recht en het openbaar bestuur
24	<i>Bijlagen</i>
24	Samenstelling stichtingsbestuur en andere bestuurlijke gremia

24	Personeel
25	Huisvesting
26	Boekhouding en accountancy
26	Financiën
27	Publicaties en activiteiten medewerkers

Extracts from the annual report 2004

34	<i>Introduction</i>
34	Boekman Foundation 1963-2003: forty years of advancing cultural capital
35	<i>Activities</i>
35	Participation in the ECA conference in Vilnius
35	European portal for cultural cooperation
35	Conference on the artistic professions
36	Round Table on youth culture by Circle network
36	Circle secretariat
36	Compendium Cultural Policies in Europe
37	EU Foreign Cultural Policy
38	<i>Library/Documentation</i>
38	Collection and acquisitions
38	Users
38	Resources for cultural policies in Europe (Recap)
40	<i>Publications</i>
40	Boekman periodical
40	Gambling on Culture: State lotteries as a source of funding for culture, the arts and heritage
40	A portrait of the Artist in 2015: Artistic careers and higher arts education in Europe
41	How to love Madonna, understand Shakespeare and create something new: Complexities in contemporary arts and cultural management
42	<i>Appendices</i>
42	The Boekman Foundation Board
42	Staff
43	Financial status

Inleiding

Boekmanstichting 1963-2003: veertig jaar opbouw van cultureel kapitaal

Op 10 maart 2004 herdachten wij het veertigjarige bestaan van de Boekmanstichting. Dat gebeurde tijdens een bijeenkomst over de wederzijdse inspiratie van kunst & wetenschap, ten huize van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen in Amsterdam. Destijds, begin jaren zestig, waren het ook de kunst en de wetenschap die gezamenlijk de Boekmanstichting voortbrachten. Door systematische studie en analyse wilden de Nederlandse kunstenaars en kunstliefhebbers onweerlegbare argumenten vinden ten gunste van een politiek breed gedragen kunstbeleid. Het Prins Bernhard Fonds en de rijksoverheid zagen daar wel wat in. Een wetenschappelijke benadering van het artistieke en culturele leven zou de dialoog tussen kunst en politiek vergemakkelijken en daarmee het fundament voor overheidsbemoeienis met kunst en cultuur verstevigen. Waar kunst zelf misschien te grillig en ongrijpbaar was voor beleid, zou de wetenschap de weg naar een hecht doortimmerd kunstbeleid kunnen openen.

Zo kwam er december 1963 een kennisinstituut dat werd vernoemd naar Emanuel Boekman (1889-1940). Boekman was immers de eerste die met een wetenschappelijke benadering de brug tussen overheid en kunst sloeg. Hij bewees zich als geëngageerd wethouder kunst en onderwijs in Amsterdam. En tegelijk was hij wetenschappelijk actief. Met zijn publicatie *Overheid en Kunst in Nederland* (1939) bracht hij het tot doctor in de sociale wetenschappen.

In de wortels van de jonggeplante Boekmanstichting huisde de opdracht de dialoog tussen cultuur en bestuur te bevorderen. Veertig jaar later zit die opdracht ook in elke tak van het instituut. Het verzamelt opinies en inzichten over het artistieke en culturele leven en het openbaar bestuur. Het draagt die verzameling met publicaties actief naar buiten, belezen, beargumenteerd en waar nodig bekritiseerd. Met die permanente formulering van nieuwe standpunten en visies draagt de Boekmanstichting bij aan de registratie van ontwikkelingen in de openbare meningsvorming rondom het kunst- en cultuurbeleid.

De Boekmanstichting vertegenwoordigt in de meest letterlijke zin cultureel kapitaal dat kan worden ingezet om kunst- en cultuurbeleid te legitimeren, ter discussie te stellen of simpelweg bespreekbaar te maken. Velen hebben de weg naar dat kapitaal al gevonden en zichzelf en anderen ermee verrijkt. In de komende jaren zullen vele anderen hen volgen. Daar blijven we aan werken.

Cas Smithuijsen
directeur

Bestuur en organisatie

Examentijd

Het jaar 2004 vroeg om de nodige stuurmanskunst. Na een tamelijk neutrale uitgangspuntenbrief waarmee staatssecretaris Van der Laan in de vroege zomer van 2003 een nieuwe vierjarencyclus (2005-2008) voor de cultuursubsidies inluidde, kwam zij in november van dat jaar met een tweedeling tussen 'cultuurproducerende instellingen' en 'niet-producerende', ofwel 'ondersteunende instellingen'. Op de laatste categorie, waartoe zij ook de (kennisproducerende) Boekmanstichting rekende, zou meer bezuinigd moeten worden om de 'makers' te sauveren. Het bezuinigingsmotief was vooral ingegeven doordat de 'ondersteuningsstructuur' versnipperd en ineffectief was geworden en derhalve toe was aan een reorganisatie. Doordat zij deze visie pas enige tijd na de aanvang van de nieuwe cyclus kenbaar maakte, veroorzaakte zij de nodige commotie, niet in de laatste plaats bij haar eigen adviesorgaan, de Raad voor Cultuur.

Ruim nadat zij haar beleidsplan 2005-2008 had ingediend werd de Boekmanstichting gevraagd mee te helpen aan een onderzoek naar de 'ondersteuningsstructuur', waartoe de stichting bereid was. Het onderzoek werd uitgevoerd door bureau Berenschot, dat de hem door de stichting aangereikte mondelinge en schriftelijke informatie gebruikte om tot een overzicht van het totaal van actoren in de culturele infrastructuur te komen. Van het uiteindelijke onderzoek kreeg iedereen alleen het eindoverzicht te zien. Daarin werd geconcludeerd dat het percentage overheadkosten bij de desbetreffende instellingen gemiddeld relatief hoog was: 30%. Het bestuur van de Boekmanstichting was van mening dat de berekeningen die tot dat percentage leidden, openbaar moesten worden gemaakt. De staatssecretaris was het daar niet mee eens en wees het verzoek tot openbaarmaking af. Ook vragen die hierover later vanuit de Tweede Kamer werden gesteld, werden zonder nadere uitleg terzijde gelegd.

In april ontving de Boekmanstichting een uitgesproken positief advies van de Raad voor Cultuur over het eind november 2003 ingediende beleidsplan 2005-2008. Het advies was mede gebaseerd op een gesprek tussen het bestuur van de Boekmanstichting en de commissie van de Raad die het reilen en zeilen van de stichting moest beoordelen. Met dat gesprek, in augustus 2003, ving een lange examentijd aan. Normaal zou het positieve advies leiden tot continuering van de vierjarensubsidie, waarbij het budget eventueel zou kunnen worden aangepast om bestuurlijke, beleidsmatige of financiële redenen. De staatssecretaris meende echter een ander pad te moeten bewandelen en besloot tot een subsidie voor slechts één jaar met een nieuwe adviesronde in het voorjaar van 2005 en een nieuwe beslissing op Prinsjesdag van dat jaar.

Het bestuur vroeg zich af of deze gang van zaken nog aanvaardbaar was en besloot tegen de subsidiebeslissing in beroep te gaan.

Subsidie voor ICT uit particuliere fondsen

Met het beleidsplan 2001-2004 bracht het bestuur twee omvangrijke kwesties ter tafel. De eerste kwestie betrof de interne verhuizing van de bibliotheek. Tijdens een gesprek dat het bestuur had met staatssecretaris Van Leeuwen, januari 2003, onderkende hij het probleem van de uitpuilende boekenkasten op tweehoog, maar hij had geen geld voor maatregelen beschikbaar en adviseerde het bestuur derhalve voor de verhuizing subsidie aan te vragen in het kader van de Cultuurnota 2005-2008. Het bestuur ging daarmee akkoord, nog geen weet hebbende van wat er in het kader van die nota zou gaan gebeuren.

Een andere kwestie was de automatisering. Ook hier dreigde de zaak in het slop te geraken door gebrek aan geld en probleemonderkenning. Na intern beraad werd besloten de hulp van de stichting Kunst & Zaken te Rotterdam in te roepen. Deze stichting bemiddelt tussen de vraag naar allerlei soorten expertise bij culturele instellingen en het aanbod daarvan door het bedrijfsleven, dat zich belangeloos of in de vorm van sponsorcontracten voor de cultuursector inzet. Via Kunst & Zaken werd het ICT-adviesbureau Vellekoop & Meesters geselecteerd, dat de Boekmanstichting vakkundig hielp bij het inventariseren van problemen bij de ICT en het vinden van oplossingen daarvoor. Tegen het einde van 2003 werd het rapport 'Roeien met de Riemen...' opgeleverd. Daarin werden de kosten die gemoeid waren met het saneren van de automatiseringsprocessen binnen de Boekmanstichting becijferd.

Op basis van het rapport van Vellekoop & Meesters, dat vanwege zijn succesvolle project bij de Boekmanstichting werd genomineerd voor de *Kunst & Zaken Adviseurs Award 2003-2004*, maakte de directie in overleg met het bestuur een fondsenwervingsplan dat in het voorjaar van 2004 leidde tot het aanschrijven van een aantal relevant geachte fondsen. Tot ieders vreugde leidde dit tot een positieve reactie bij het VSB-fonds, dat € 25,000,- doneerde, en tot een eveneens positieve reactie bij een 'stil' fonds, dat eenzelfde hoeveelheid geld toezegde. Daarmee was het hele benodigde bedrag binnengehaald en kon de vernieuwing van de ICT-voorzieningen in de loop van 2004 worden voltooid.

Samenwerkingsovereenkomst met de Universiteit van Amsterdam

Op 2 april tekenden Sijbold Noorda, voorzitter van het College van Bestuur van de Universiteit van Amsterdam en Theo Bremer, voorzitter van het bestuur van de Boekmanstichting, een samenwerkingsovereenkomst voor voorlopig vier jaar. Deze samenwerking, overigens met gescheiden beurzen, lag voor de hand omdat veel studenten geesteswetenschappen, rechten, sociale wetenschappen en studenten van andere UvA-opleidingen belangstelling hebben voor beleidsvraagstukken op het terrein van de cultuur. Terwijl de universiteit op tal van terreinen voor kunst en cultuur relevante opleidingen biedt, is het vooral de Boekmanstichting die zich toelegt op het verzamelen en ontsluiten van informatie en documentatie op het terrein van kunst, cultuur en beleid. Een unieke verzameling die juist voor de praktijkoriëntatie van UvA-studenten van wezenlijk belang is. Vanuit een efficiënt beheer van de diverse universiteits-

collecties is gekeken naar wat de Boekmanstichting verzamelt en is vastgesteld dat deze collectie vanwege zijn praktijkgerichte aard complementair is aan de collectie van de Universiteitsbibliotheek en faculteitsbibliotheeken.

Afgesproken werd dat in de toekomst projecten worden aangevat in het perspectief van een gezamenlijke opdracht: de realisatie van het Nederlandse concentratiepunt voor bestudering van en onderwijs in kunst, cultuur, beleid en recht op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau. Overigens betekent de nauwere samenwerking tussen de UvA en de Boekmanstichting niet dat de stichting minder belang hecht aan projectmatige samenwerking met andere universiteiten in binnen- en buitenland.

In 2004 vergaderde het curatorium van de bijzondere leerstoel kunstsociologie die de Boekmanstichting heeft gevestigd bij de UvA een aantal keer. Het bestaat uit Theo Bremer, voorzitter en de professoren Goudsblom, Kempers en Wilterdink, leden. Een unanieme voordracht waarmee het curatorium tegen het einde van het jaar kwam werd begin 2005 gehonoreerd.

Bestuursmutaties

Door langdurige ziekte, waaraan overigens na een ingrijpende operatie een einde kwam, was vice-voorzitter Cees Waal te lang uitgeschakeld om nog effectief in het (dagelijks) bestuur te kunnen functioneren. Na overleg werd besloten de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een nieuwe voordracht te vragen. Aldus geschiedde en nog voor de jaarwisseling werd duidelijk dat de burgemeester van Sneek, Arno Brok, de plaats van de VNG zou gaan herbezetten. Cees Waal is ruim vijf jaar lid van het bestuur geweest en heeft zich op deskundige wijze ontfemd over de portefeuille personeelsaangelegenheden.

Na haar vertrek uit het College van Bestuur van de Universiteit van Amsterdam besloot Greetje van den Bergh geen nieuwe bestuurstermijn (van drie jaar) bij de Boekmanstichting aan te gaan. Aangezien zij destijds door de Vereniging Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) was voorgedragen, werd deze vereniging verzocht een nieuwe voordracht te doen. Die resulteerde in de komst in het bestuur van Gillis Dorleijn, hoogleraar Nederlandse taal- en letterkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Het bestuur van de Boekmanstichting bestaat volgens de statuten uit negen personen. Na het vertrek van de algemeen secretaris van de Raad voor Cultuur, Ton Brandenbarg – hij nam die stap omdat hij het moeilijk vond zijn bestuurslidmaatschap te verenigen met zijn functie bij de Raad – beraadt het bestuur zich op de vraag of het met acht personen toe kan, of dat een nieuwe voordragende instantie zou moeten worden gezocht om het aantal op negen te houden.

Activiteiten

Deelname aan ECA-conferentie in Vilnius

Van 23 tot 25 april kwamen ongeveer vijftig kunstvakstudenten, wetenschappers en beleidsmakers samen in Vilnius, Litouwen, op uitnodiging van de European Council of Artists (ECA), een Europees samenwerkingsverband van kunstenaarsorganisaties. De conferentie werd mede ter voorbereiding van het congres *A portrait of the Artist in 2015* georganiseerd (zie verderop onder 'activiteiten' in dit jaarverslag).

Simona Siksnelyte en Karolina Jakaite van het Litouwse conservatorium en de kunstacademie van Vilnius hadden een programma voorbereid met voldoende ruimte voor gedachte-uitwisseling en bezoeken aan diverse kunstopleidingen en galleries. De Nederlandse delegatie bestond uit vertegenwoordigers van de HBO-Raad, de Federatie van Kunstenaarsverenigingen en de Boekmanstichting. Namens die laatste organisatie waren stagiaire Janneke Weijermars en Cas Smithuijsen aanwezig.

Europese portal culturele samenwerking

Tijdens de door de Europese Culturele Stichting georganiseerde conferentie *Sharing Cultures* (Rotterdam 11-13 juli) werd het voornemen om te komen tot een Europese portal voor informatie en beleidsondersteuning inzake internationale culturele uitwisseling en samenwerking gelanceerd. Het project staat bekend onder de term 'The Lab'. De Boekmanstichting is als 'stakeholder' bij The Lab betrokken omdat zij op velerlei fronten in de weer is met elektronische datasystemen.

Conferentie over beroepspraktijk kunstenaars

Op 8 en 9 oktober 2004 organiseerde de Boekmanstichting samen met de Federatie van Kunstenaarsverenigingen en de HBO-raad de Europese conferentie *A portrait of the Artist in 2015; artistic careers and higher arts education in Europe*, over de toekomst van het kunstenaarsvak. Op de feestelijke openingsavond in de Engelse Kerk van het Amsterdamse Begijnhof maakte Kathinka Dittrich, voorzitter van de Europese Culturele Stichting, zich sterk voor het behoud van de culturele diversiteit in Europa en voor een cultureel offensief tegen economische standaardisering. In kleine workshops was eerder op de dag de betekenis van kunst in het nieuwe Europa onderzocht.

De volgende dag discussieerde men over de toekomstbeelden in de publicatie *A portrait of the Artist in 2015*, die voor deze conferentie door de Boekmanstichting was uitgegeven (zie onder 'publicaties' in dit jaarverslag). Verscheidene auteurs lichtten hun betoog toe. Onderwerpen als het concept van het romantische kunstenaarschap; *multiple job holding*; vervaging tussen amateurs en professionele kunstenaars; de noodzaak van een artistiek offensief tegen inperking van artistieke en intellectuele vrijheid door de media-industrie, en *life long learning* kwamen aan bod.

Oprachtgever van deze conferentie was de European Council of Artists. *A portrait of the Artist in 2015* werd mede gefinancierd door de Europese Unie, het ministerie van OCW, het Fonds voor Amateurkunst en Podiumkunsten en het Scholingsfonds voor Kunst en Cultuur. Voor meer informatie zie: www.eca2004.nl.

Round Table over youth culture van Circle netwerk

Op vrijdag 17 en zaterdag 18 december 2004 organiseerde Circle (Cultural Information and Research Centres Liaison in Europe) en Interarts, het Catalaanse centrum voor kunstbeleid en -management, de rondetafelbijeenkomst *Who's Culture is it? Trans-generational approaches to Culture*. Onderwerp van gesprek waren de nieuwe trends in de culturele sector die verschillen van de traditionele benadering van cultuur. Zo wijzen de grote hoeveelheden sms'jes, e-mails, chats en de ontelbare discussiegroepen op internet op een geheel nieuwe organisatie van sociale groepen en culturele verwantschap. Ondanks het tijdperk van individualisme ontstaat er een collectieve intelligentie en cultuur, met nieuwe identiteiten en andere vormen van onderscheid en sociale binding. Men verhoudt zich niet meer tot elkaar door middel van het staatsburgerschap, maar eerder door culturele uitingen en verwantschap met zelf gekozen groepen.

Circle-leden uit meer dan 35 landen kregen een vragenlijst toegestuurd. De meningen over de status van jongerencultuur van experts, en statistieken hierover werden bijeengebracht en vergeleken met de cultuuruitingen van andere generaties. De onderzoeksresultaten werden voor aanvang van de conferentie in een reader aan de deelnemers gepresenteerd. Vanuit Nederland leverde Cas Smithuijsen een bijdrage aan deze reader (kan worden gedownload via: www.circle-network.org). Hij woonde de conferentie ook bij, samen met Rob van Kranenburg, interimdirecteur van Virtueel Platform. De laatste leverde een bijdrage als keynote speaker, terwijl Cas Smithuijsen een sessie voorzat. In 2005 zal vanuit Warschau een publicatie naar aanleiding van de conferentie worden verzorgd.

Het geheel werd mogelijk gemaakt door subsidie van de Europese Commissie en ondersteuning van de Boekmanstichting, de Raad van Europa en de Diputació de Barcelona.

Secretariaat Circle

Op 19 december hield Circle zijn algemene jaarvergadering. Cas Smithuijsen werd met algemene stemmen gekozen tot *honorary member* vanwege zijn organisatorische en inhoudelijke verdiensten voor Circle vanaf 1996. Tijdens dezelfde vergadering nam Diane Dodd afscheid als coördinator van Circle, om zich in opdracht van de Boekmanstichting geheel te kunnen toeleggen op internationale datasystemen voor documentatie en informatie inzake cultuurbeleid en onderzoek op dat gebied. Wel zal de bemoeienis van de Boekmanstichting met de website van Circle nog enige tijd worden voortgezet. Ook heeft de Boekmanstichting haar steun toegezegd bij de voorbereiding van de Circle-conferentie in 2006. Die wordt gehouden in Helsinki en zal gaan over de relatie cultuur-wereldhandel en de regulerende rol daarin van de wereldhandelsorganisatie WTO. Ook Rusland draagt bij aan de voorbereiding van de conferentie, temeer omdat dat land in 2006 lid wordt van de WTO.

Compendium Cultural Policies in Europe

Eind jaren tachtig begon de Raad van Europa met een reeks landenportretten op het terrein van kunst- en cultuurbeleid. In deze publicaties, die tot eind jaren negentig duurde, werd het ene na het andere Europese land beschreven. Geleidelijk aan werden deze landenbeschrijvingen in gecomprimeerde vorm overgezet op internet. Inmiddels zijn drieëndertig nationale schetsen van Europese landen beschikbaar.

Eind 2004 kwam vanuit Nederland een geheel gereviseerde tekst beschikbaar voor het Europese datasysteem voor cultuurbeleid. Dit werd voorbereid door Cas Smithuijsen in samenwerking met dr. Vladimir Bina van OCW.

Buitenlands cultuurbeleid EU

In het voorjaar van 2004 publiceerden Kathinka Dittrich (voorzitter van de Europese Culturele Stichting en oud-directeur van diverse Goethe-instituten) en Ernst Schürmann een artikel waarin zij de perspectieven voor een gezamenlijk internationaal cultuurbeleid van de Europese Unie taxeerden. (zie ook: www.kupoge.de). Aangezien de Europese Culturele Stichting (ECS) aan dit thema een groot belang toekende, vroeg zij de Boekmanstichting aan een onderzoek op dit terrein mee te werken. Deels via Resources for Cultural Policies in Europe (RECAP), met behulp van Diane Dodd, deels in opdracht van de ECS is de Boekmanstichting inmiddels bezig met een literatuuronderzoek naar de culturele component in het buitenlandse beleid van de EU. Zij heeft daartoe contact gezocht met de Faculteit Maatschappij en Gedragswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam. Prof. dr. Gerd Junne van de vakgroep politieke wetenschappen was al snel bereid met het onderzoek mee te doen en vond een jonge onderzoeker die in staat was het werk te doen: drs. Melle Lyklema. Het onderzoek is in januari 2005 gestart.

Bibliotheek/documentatie

Collectie en aanwinsten

Eind 2004 staan er op de tweede verdieping van de Boekmanstichting 22.040 banden op de plank, samen goed voor 225 meter gedocumenteerde boeken, rapporten, nota's, scripties, documentatiemappen en tijdschriftartikelen. Deze zijn in open opstelling vrij toegankelijk voor het publiek. Het totale aantal titels bedraagt 46.746. Dat lijkt buitengewoon veel, maar er gaan vele titels in één tijdschriftband. De groei van elektronische documenten is het afgelopen jaar praktisch verdubbeld ten opzichte van 2003. Groeide de catalogus toen nog met 505 digitale documenten, het afgelopen jaar waren dit er 910. In totaal bestaat de digitale collectie nu uit 7298 documenten, goed voor 4420 megabytes. De investeringen in hardware en software in de loop van 2004 waren dan ook erg welkom voor zowel het publiek als de medewerkers van de bibliotheek.

Ons knipseldossier over actuele onderwerpen is in 2004 uitgebreid met acht dossiers over de volgende onderwerpen: advies Raad voor Cultuur 2005-2008; Lille, culturele hoofdstad van Europa 2004; nota Ruimte, van het kabinet-Balkenende, over de ruimtelijke inrichting van Nederland de komende 25 jaar; Amsterdams Kunstenplan 2005-2008; Cultuurnota 2005-2008; en 'Vrijheid van meningsuiting van kunstenaars', aangelegd in november 2004 naar aanleiding van de moord op Theo van Gogh.

Het dossier uit 1998 over de marktwaaarde van kunst in de kunsthandel en veilingen is gesloten. Het onderwerp wordt voortgezet in twee nieuwe dossiers, waarbij kunsthandel en veilingen zijn gesplitst. In totaal zijn er nu 174 documentatiemappen met knipsels uit dag- en weekbladen.

Het aantal gebonden jaargangen van tijdschriften nam toe met 88 tot 1348 banden. Er is in 2004 een begin gemaakt met het inbinden van groot formaat tijdschriften die zich in de bibliotheek bevinden. Dit werk willen wij de komende jaren voortzetten.

Er kwamen 46 nieuwe periodieke beschrijvingen bij en hiermee komt het aantal op 1028. Hieronder vallen ook de beschrijvingen van jaarverslagen, kamerstukken en elektronische tijdschriften en nieuwsbrieven.

Bovenstaande cijfers laten de oude collectie tot 1983, nu nog in een kaartcatalogus, buiten beschouwing. Eind vorig jaar is de retrospectieve invoer van deze kaartenbakken echt begonnen. We waren zelf al een eind op weg met ruim zevenhonderd verwerkte titels, maar de overige 15.000 laten we graag aan een bedrijf over.

Onze aanwinsten worden maandelijks op de website van de Boekmanstichting gepubliceerd. Hiernaast publiceren wij de digitale aanwinsten op de website van Recap, Resources for Cultural Policies in Europe (www.recap-network.org). Dankzij de actualiteit van deze

voorziening is toegang tot de volledige tekst via het oorspronkelijke adres van het document vaak nog mogelijk.

Bezoekers hebben vier computers tot hun beschikking. Hiermee kunnen ze de catalogus en de digitale collectie raadplegen, de fondsendatabank van Reed Elsevier en het compendium van Monumentenzorg inzien, doorlinken naar websites en in de bibliotheek de informatie rechtstreeks verwerken. Thuis kan men via internet onze catalogus raadplegen. In april 2004 werd het mogelijk de catalogus rechtstreeks te benaderen in plaats van via de bibliotheekpagina's van onze website. De cijfers zijn zodoende niet meer te vergelijken met het jaar daarvoor. Wel is te merken dat een bezoek aan onze bibliotheek vaak thuis al is voorbereid.

De gespecialiseerde thesaurus Kunst- en cultuurbeleid, ontwikkeld door de Boekmanstichting, is nu volledig in de catalogus geïntegreerd. Deze thesaurus is ook beschikbaar in het Engels en zowel de Nederlandse als de Engelse versie is te downloaden van onze website.

Gebruikers

Zowel het aantal bezoekers als het aantal uitleningen is gestegen. Uit onderstaande cijfers zou men ook kunnen afleiden dat een virtuele bibliotheek die van papier en baksteen nog niet kan vervangen. De aanwezigheid van een relevante en goed ontsloten, open collectie in een prettige ambiance en in samenhang met de kennis en hulpvaardigheid van de bibliotheekmedewerkers blijft voor velen een ideale methode tot kennisvergarig. Docenten, onderzoekers, kunstenaars, managers, beleidsmakers en studenten komen graag langs. De laatste groep wordt in eerste instantie wegwijs gemaakt tijdens onze bibliotheekintroducties, waarvan er afgelopen jaar negen plaatsvonden in overleg met de onderwijsinstellingen. Er schreven zich 453 leners in. Het lenersbestand is in verband met de vernieuwing van de financiële administratie volledig gesaneerd. Alle 'slapende' leners zijn verwijderd. Zodoende waren er eind vorig jaar 1238 actieve leners die gebruikmaakten van onze studie- en uitleenmogelijkheden. Het aantal bezoekers steeg met bijna 500 naar 2624.

Externe gebruikers leenden 6636 publicaties, wederom een lichte stijging ten opzichte van het vorige jaar. Ook de medewerkers van de Boekmanstichting leenden dit keer meer dan vorig jaar en bij elkaar werden er 7311 publicaties uitgeleend.

Boekman

Ook in 2004 verzorgden de bibliotheekmedewerkers het literatuuroverzicht in *Boekman* met betrekking tot het thema en struinde met name Mieke Nooijen het internet af voor relevante websites. Publicatie van deze dossiers op internet maakte het mogelijk direct naar de gesignaleerde websites te surfen voor meer informatie.

Kroniek en Congresagenda

Jack van der Leden verzorgt twee informatieve rubrieken op de website van de Boekmanstichting: de Kroniek en de Congresagenda. De Kroniek bevat belangrijke nieuwsfeiten uit landelijke dag- en weekbladen over kunst- en cultuurbeleid in Nederland. Het bestand wordt sinds 1999 bijgehouden en wekelijks geactualiseerd. De Congresagenda biedt een overzicht van internationale en nationale congressen, symposia, conferenties, debatten en lezingen over kunst- en cultuurbeleid, en wordt ook wekelijks aangevuld. Waar mogelijk worden links gemaakt naar de websites van organiserende instanties.

(Internationale) samenwerking

Marika Lindhout en Saskia Leefsma namen deel aan een seminar over thesaurusbeheer en ontologie. Saskia Leefsma bezocht een aantal bijeenkomsten van het OKBN (Overleg Kunst (historische) Bibliotheken Nederland) en Adamnet, het Amsterdamse bibliotheeknetwerk.

Informatiebronnen voor cultuurbeleid in Europa – Recap

Dit jaar kreeg Recap een eigen domeinnaam: www.recap-network.org. Hier delen de Recap-partners hun bronnen op het gebied van kunst- en cultuurbeleid en stellen deze gratis beschikbaar. De bronnen zijn: maandelijks de digitale literatuuraanwinsten, nationale statistische gegevens van landen in Europa, een databestand van lopend (niet gepubliceerd) onderzoek (Cpro), boekrecensies, de bibliotheekcatalogus van de Boekmanstichting, netwerknieuws, thematische bibliografieën, een evenementenagenda op het gebied van cultuurbeleid, links naar de downloadfaciliteiten van de thesaurus van de Boekmanstichting en links naar het Circle netwerk, de Boekmanstichting, Kulturdokumentation (Oostenrijk), Culturelink (Kroatië) en Fondazione Fitzcarraldo (Italië).

De Recap-coördinator nam deel aan een aantal vooraanstaande internationale bijeenkomsten, zoals het congres in Montreal, georganiseerd door IFACCA (International Federation of Arts Council and Cultural Agencies), de Circle-bijeenkomst in Barcelona (zie onder ‘activiteiten’ in dit jaarverslag) en de workshop *Cultural policy research in the countries of South East Europe: setbacks and prospects*, in Belgrado.

Publicaties

Tijdschrift Boekman

Boekman bracht in het afgelopen jaar drie nummers uit: het dubbelnummer *Kunst en Wetenschap* ter gelegenheid van het veertigjarige bestaan van de Boekmanstichting, *Film.nl* en *Het museum van de toekomst*. Hiermee is de redactie doorgegaan op de eerder ingeslagen weg: een keuze voor themanummers, meer afwisseling in de journalistieke genres (zowel essays en verslagen als interviews en columns) en een veelkleuriger vormgeving. Per themanummer werkt *Boekman* indien mogelijk samen met een relevante organisatie in het desbetreffende werkveld. Door enerzijds de visie van onderzoekers, beleidsmakers en andere specialisten naar voren te brengen en anderzijds professionals uit de kunstwereld aan het woord te laten, fungeert *Boekman* als platform voor een breder lezerspubliek.

Met presentaties rond het verschijnen van de nieuwe nummers en positieve aandacht in de pers, is het tijdschrift stevig op de kaart gezet. Vooral de losse verkoop is gestegen en de abonnementen breiden zich voorzichtig uit.

Boekman 58/59: Kunst en Wetenschap

De constatering dat kunstenaars en wetenschappers met toenemend enthousiasme over de grenzen van hun discipline heen reiken was de aanleiding voor dit themanummer. Met onder meer aandacht voor de voor- en nadelen van de invoering van de BAMA-structuur op de kunstacademies, de kruisbestuiving tussen kunst(enaars) en wetenschap(pers) en de ontwikkeling van nieuwe kunstvormen als biokunst, wiskunst en algoritmische kunst. Centraal thema was de vraag of er een nieuwe ‘homo universalis’ op komst is. Of moeten kunstenaars en wetenschappers beiden een eenzame weg naar vernieuwing afleggen. Tijdens de voorbereiding zijn gesprekken gevoerd met de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW). De presentatie, met een serie lezingen van prominente dubbeltalenten als mathematisch fysicus Robbert Dijkgraaf en astrofysicus Vincent Icke, vond onder grote belangstelling plaats in het gebouw van de KNAW. De gespreksleiding was in handen van Wim T. Schippers.

Boekman 60: Film.nl

Het themanummer over de Nederlandse film is toegespitst op de toekomst van het filmbeleid, met aandacht voor actuele thema's als het filmstimuleringsbeleid, de daarmee samenhangende artistieke bloei van de Nederlandse film, alternatieve vormen van financiering, de beroepsomstandigheden van de filmregisseur en de plek van drama binnen de publieke omroepen. Aanleiding waren onder meer een actueel onderzoek naar het beroep filmregisseur van de Dutch Directors Guild (DDG) en de aangekondigde stopzetting van het filmstimuleringsbeleid. De DDG was op afstand betrokken bij de invulling van het nummer en heeft enkele malen van gedachten gewisseld met de redactie.

Tijdens de presentatie in het Filmmuseum in Amsterdam sprak journalist Pieter Jan Ekker met de regisseurs Ireen van Dithuyzen, Jos de Putter, Nanouk Leopold, Pieter Verhoeff en Erik de Bruyn over de ‘hete hangijzers’ in de Nederlandse filmwereld.

Vanaf dit nummer heeft Mans Kuipers de eindredactie van Irene Groothedde overgenomen.

Boekman 61: Het museum van de toekomst

Volgens sommigen is het bestaande museumconcept drastisch aan vernieuwing toe, omdat de ontwikkelingen in de kunst de grenzen van het museum steeds verder overschrijden. Anderen menen daarentegen dat het klassieke museum nog steeds voldoet. In de afgelopen jaren speelden in en rond de museumwereld tal van discussies over ‘de toekomst van het museum’ of ‘het museum van de toekomst’. *Boekman* haakte hierbij aan met een analyse van deze discussie door diverse deskundigen en de mogelijke implicaties hiervan voor de toekomst. In overleg met de Nederlandse Museumvereniging (NMV) is bijzondere aandacht besteed aan het thema interculturaliteit in musea en zijn enkele lezingen opgenomen van buitenlandse deskundigen op dit vlak.

De presentatie vond plaats tijdens het congres *Dansen met diversiteit*, georganiseerd door de NMV in het KIT Tropentheater.

Gambling on Culture: State lotteries as a source of funding for Culture – the Arts and Heritage

De financiering van kunst en cultureel erfgoed is waarschijnlijk het meest bediscussieerde onderwerp op het gebied van kunst- en cultuurbeleid. Het is daarom des te opmerkelijker dat er nauwelijks vergelijkend onderzoek beschikbaar is over de effecten van bijdragen van loterijen aan de financiering van culturele activiteiten. *Gambling on Culture* is ontstaan uit het groeiende besef dat het zoeken naar additionele financiering ter compensatie van slinkende overheidsbudgetten in verschillende Europese landen heeft geleid tot een toename van loterijen voor kunst en cultureel erfgoed, ook in de nieuwe EU-landen. In het boek wordt onder meer de vraag gesteld of loterijbijdragen aanvullend zijn, of dat zij de overheidsbijdragen vervangen. En: staan loterijen ten dienste van kunst en cultureel erfgoed, of is het net andersom? Er zijn uitgebreide landenprofielen opgenomen van Canada, Duitsland, Estland, Finland, Italië, Nederland, Noorwegen, Slowakije, het Verenigd Koninkrijk, Zweden en Zwitserland. *Gambling on Culture* is voor een belangrijk deel gebaseerd op gegevens die zijn gepresenteerd op de gelijknamige Circle-conferentie eind 2002, naar aanleiding van een grootscheepse enquête onder de leden. Diane Dodd coördineerde de redactiewerkzaamheden, verzorgde samen met Cristina da Milano de tekstuele redactie en was verantwoordelijk voor de Engelse redactie. De wetenschappelijke redactie bestond uit Carla Bodo (Circle/Associazione per l'Economia della Cultura), Christopher Gordon (Circle/consultant on cultural policy issues) en Dorota Ilczuk (Circle/Jagiellonian University). Ineke van Hamersveld was verantwoordelijk voor de eindredactie en productie.

Gambling on Culture is een gezamenlijke uitgave van Circle, de Associazione per l'Economia della Cultura en Boekmanstudies. De publicatie kwam tot stand dankzij een financiële bijdrage van de Europese Culturele Stichting, de BankGiro Loterij en de Sponsor Loterij.

A Portrait of the Artist in 2015: Artistic careers and higher arts education in Europe

Welke veranderingen bepalen de beroepspraktijk van kunstenaars in Europa? De bundel *A Portrait of the Artist in 2015; artistic careers and higher arts education in Europe* schetst verschillende toekomstbeelden. Zo signaleert publicist Merijn Rengers de trend van flexibilisering, commercialisering en concurrentie op de arbeidsmarkt van kunstenaars. Kunstopleidingen moeten kunstenaars leren daarop in te spelen. Econoom en beeldend kunstenaar Hans Abbing houdt vervolgens het concept van het romantische kunstenaarschap tegen het licht. Een groeiende groep kunstenaars heeft de inkomsten van een tweede baan nodig om de bestaanszekerheid te garanderen. Wat betekent dit voor de professionele status van kunstenaar? En is het onderscheid tussen professional en amateur in de toekomst nog houdbaar? Verder betoogt Paul Rutten, communicatiewetenschapper en bijzonder hoogleraar Culturele Industrie, dat kunstenaars en opleidingen voor kunstenaars zich meer open moeten stellen voor de vraag naar creatief talent in de culturele industrie. Media-expert Andrew Bullen roept in een pakkende literaire vertelling op tot een artistiek en intellectueel offensief tegen de groeiende macht van mediaconglomeraten. Uit de bijdragen van Mindaugas Urbaitis, componist in Litouwen en Karolina Jakaite van de Academie voor Beeldende Kunst in Vilnius blijkt hoe gecompliceerd de transformatie van voormalige communistische regimes naar een democratische samenleving is.

Diverse auteurs zijn voorstander van meer afstemming tussen kunstvakopleidingen en de professionele praktijk. Zo pleit Hubert Eiholzer, verbonden aan het conservatorium in Lugano, Zwitserland, ervoor dat opleidingen meer professionals aantrekken, die voor studenten interessant als docent zijn; meer contact houden met alumni; studenten leservaring op laten doen door samenwerking met educatieve opleidingen; en contact onderhouden met beroepsverenigingen.

A Portrait of the Artist in 2015 verscheen ter voorbereiding van het gelijknamige congres dat in oktober 2004 plaatsvond (zie onder 'activiteiten' in dit jaarverslag) bij Boekmanstudies. De samenstelling van de bundel was in handen van Ingrid Janssen. De redactie bestond uit Ineke van Hamersveld, Ingrid Janssen, Cas Smithuijsen en Janneke Weijermars, die als stagiaire bij het project betrokken was. De publicatie werd mede gefinancierd door de Europese Unie, het ministerie van OCW, het Fonds voor Amateurkunst en Podiumkunsten en het Scholingsfonds voor Kunst en Cultuur.

How to love Madonna, understand Shakespeare and create something new: Complexities in contemporary arts and cultural management

De infrastructuur van de culturele sector die in de tweede helft van de twintigste eeuw vooral in het Westen is gecreëerd, heeft de natuurlijke dynamiek van creativiteit omgekeerd. Dit is de mening van Corina Șuteu, voorzitter van de ECUMEST Association in Roemenië, en expert op het gebied van Europees kunst- en cultuurbeleid en opleidingen kunst- en cultureel management. Zij doet haar uitspraken in een interview door Mary Ann DeVlieg, secretaris-generaal van de Informal European Theatre Meeting IETM in Brussel. Șuteu betoogt in *How to love Madonna, understand Shakespeare and create something new*, dat instituties het creatieve proces hebben overgenomen, waardoor de avant-garde en de spirituele ontwikkeling van de kunsten worden geblokkeerd. Culturele managers moeten om die reden het creatieve proces beter leren aanvoelen; het is bovendien hun taak het publiek op te voeden om de artistieke intenties beter te begrijpen. In het interview komen verder aan bod: de behoefte aan nieuwe modellen om interdisciplinair werken te stimuleren, internationale uitwisseling, het belang van nieuwe technologieën, suggesties om kunstenaarsopleidingen uit te dagen, en de noodzaak om zowel kunstenaars als publiek kritisch te laten nadenken over kunstontwikkelingen.

How to love Madonna is net als de bundel *A Portrait of the Artist in 2015* volgens het principe printing on demand gekopieerd en door Diane Dodd gepresenteerd in de workshop van Corina Șuteu, *Artists into management*, op het congres *A Portrait of the Artist in 2015* (zie onder 'activiteiten' in dit jaarverslag). Diane Dodd verzorgde ook de Engelse redactie van het interview. Ineke van Hamersveld deed de eindredactie en productie. De publicatie kwam tot stand dankzij een financiële bijdrage van de Universiteit van Amsterdam.

Podiumrechtwijzer: Juridisch handboek voor podiumkunst

In april verscheen de *Podiumrechtwijzer, juridisch handboek voor de podiumkunst*. Het boek maakt eenieder die daarmee te maken krijgt wegwijs in de juridische en bestuurlijke regelgeving. Het boek biedt ook een compleet overzicht van bestuursmodellen, arbeidsverhoudingen, sociale zekerheid, fiscale aangelegenheden, auteurs- en naburig recht en van alle mogelijke contractuele relaties die de podiumkunst rijk is.

De Podiumrechtwijzer verscheen als onderdeel van de serie 'kunst, bestuur, bestel en recht', die de Boekmanstichting en Elsevier (Reed Business Information) samen uitgeven. Het boek maakt ook deel uit van de serie rechtwijzers die de Boekmanstichting sinds 1987 verzorgt. De publicatie bevat bijdragen van juristen en fiscalisten die op hun vakgebied een erkende staat van dienst hebben. Tjeerd Schiphof, verbonden aan de Erasmus Universiteit, heeft deze uitgave samengesteld en van een inleiding voorzien. Het boek is mede mogelijk gemaakt dankzij financiële bijdragen van de VandenEnde Foundation en het Fonds voor de Amateurkunst en de Podiumkunst.

Gepaste Afstand: De ‘cultuurnotaprocedure’ tussen de kunst, het recht en het openbaar bestuur

Als vervolg op de in oktober 2003 gehouden conferentie *Kunst en de regulering* verscheen begin november 2004 de publicatie *Gepaste Afstand. De ‘cultuurnotaprocedure’ tussen de kunst, het recht en het openbaar bestuur*. Het boek bevat de tekst over ontregeling van het kunstbeleid van de Tilburgse bestuurskundige Paul Frissen. Dat stuk schreef hij oorspronkelijk voor de conferentiereader. In *Gepaste Afstand* verscheen ook een vrijwel ongewijzigd stuk van Paul Kuypers over decentralisatie en cultuurbeleid. Onder redactie van Inge van der Vlies en Cas Smithuijsen werden vervolgens nieuwe stukken uitgezet bij de juristen Joyce Kessels en Fleur Onrust, over de vrijheid van kunst en de positie van deskundige adviseurs. Katja Lubina, die bij de organisatie van de conferentie was betrokken, werkte haar overzicht van relevante literatuur met betrekking tot de cultuurnotaprocedure om tot een essay. Ook de redacteurs herschreven, actualiseerden en completeerden hun oorspronkelijke bijdragen.

Het boek is het resultaat van samenwerking tussen de Universiteit van Amsterdam en de Boekmanstichting. Het werd gebruikt in de Tweede Kamer tijdens het debat over de cultuurnota 2005-2008 en bij de discussie over mogelijke verandering in de notaprocedure die de Raad voor Cultuur eind 2004 aanging. *Gepaste Afstand* verscheen als onderdeel van de serie ‘kunst, bestuur, bestel en recht’, die de Boekmanstichting en Elsevier (Reed Business Information) samen uitgeven. Het werd financieel mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Amsterdams Fonds voor de Kunst.

Bijlagen

Samenstelling stichtingsbestuur en andere bestuurlijke gremia

Op 31 december 2004 was het stichtingsbestuur als volgt samengesteld:

Dagelijks bestuur

mr Th. R. Bremer, *voorzitter*

F. van Koetsveld, *penningmeester, op voordracht van de Nederlandse Museumvereniging*

Algemeen bestuur

J. van Bergen, *op voordracht van het Interprovinciaal Overleg*

drs. A. Brok, *op voordracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (per 1-1-05)*

prof. dr. G. Dorleijn, *op voordracht van de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (per 1-1-05)*

mevrouw mr G. Heevel, *op voordracht van de Kunstenbond FNV*

B. Holvast, *op voordracht van de Federatie van Kunstenaarsverenigingen*

dr. V. Stissi, *op voordracht van de Stichting Nationaal Contact Monumenten*

Curatorium Boekmanleerstoel aan de Universiteit van Amsterdam

mr Th. R. Bremer, *voorzitter*

prof. dr. J. Goudsblom, *op voordracht van het College van Bestuur*

prof. dr. B. Kempers, *op voordracht van de Faculteit Geesteswetenschappen*

prof. dr. N. Wilterdink, *op voordracht van de Faculteit Maatschappij- en Gedragwetenschappen*

Adviesraad tijdschrift Boekman

D. van den Boogerd, *De Ateliers*, O. Bouman, *Archis*, M. Daamen,

Stadsschouwburg Amsterdam, mevr. N. van Dijk, *Erasmus Universiteit Rotterdam*

mevr. P-U. Hiu, *De Volkskrant*, mevr. S. Hoogervorst, mevr. S. Janssen,

Erasmus Universiteit Rotterdam, mevr. S. Jongenelen, *Het Financieele Dagblad*

W. Krul, *Rijksuniversiteit Groningen*, mevr. M. Martin, *Rijksuniversiteit Groningen*

mevr. M. Puijs, *De Groene Amsterdammer*, mevr. I. Steen, *Provincie Vlaams Brabant*

mevr. A. Tilroe, *NRC Handelsblad*, H. Verdaasdonk, *Universiteit van Tilburg*

K. Vuyk, *Theater Instituut Nederland*, mevr. M. de Waal, *kunstenaar*

Personeel

Nadat in 2003 de directie een aantal nieuwe functieprofielen had gemaakt, zijn die in 2004 ‘extern getoetst’ door een gespecialiseerde medewerker van de Universiteit van Amsterdam, Frans Klippel. De toets leidde niet tot substantiële veranderingen in eerder gemaakte functieomschrijvingen en -waarderingen.

Bij de bibliotheek nam Roland Huguenin na een dienstverband van twee jaar afscheid. Hij vond een nieuwe werkkring bij het Instituut Collectie Nederland. Jacqueline Retel, die twee jaar onbetaald verlof had genomen, keerde weer terug op haar oude positie in de bibliotheek. Met Ingrid Janssen werd eind 2004 opnieuw een jaarcontract gesloten, dat loopt tot eind 2005. Zij blijft voorlopig aan als hoofd projecten. Truus Gubbels, die in 2003 ernstig ziek bleek, werd geopereerd en lijkt na een langzaam herstel weer een redelijk stabiele gezondheid te genieten. Op 8 december meldde Joke Hermsen, hoofdredacteur *Boekman*, zich voor onbepaalde tijd ziek. Besloten werd haar taken voor zolang als nodig over te dragen aan Anita Twaalfhoven (inhoudelijke hoofdredactie) en Marielle Hendriks (zakelijke leiding). Laatstgenoemde bracht in de zomer van 2004 de kerngezonde Rebecca ter wereld. Tijdens haar zwangerschapsverlof werd zij adequaat vervangen door Barbara Titus.

De bezetting van personeel in (vast) dienstverband – in totaal een formatieomvang van 12,6 fte – was per 31 december 2004 als volgt:

Directeur: dr. C. Smithuijsen (100 procent)

Hoofden: mevrouw I. van Hamersveld, boekproducties (80 procent), mevrouw dr. J. Hermsen, tijdschrift *Boekman* (60 procent), mevrouw drs. I. Janssen, projecten (75 procent), mevrouw S. Leefsma, bibliotheek (80 procent), mevrouw M. van Splunter, secretariaat (100 procent)

Stafmedewerkers: mevrouw dr. T. Gubbels (40 procent), mevrouw drs. M. Hendriks (80 procent), drs. A. Nuchelmans (85 procent), mevrouw drs. A. Twaalfhoven (60 procent)

Bibliothecarissen: mevrouw J. Retel (80 procent), mevrouw M. Nooijen (80 procent), drs. J. van der Leden (80 procent), mevrouw M. Lindhout (80 procent)

Systeembeheerders: G. de Bruin (80 procent), drs. A. Nuchelmans (plv.)

Secretariaatsmedewerkers: mevrouw M. Barnier-Spee (40 procent), mevrouw E. Andrea (60 procent)

Huisvesting

Het Stadsdeel Amsterdam Centrum, waaronder het pand Herengracht 415 ressorteert, heeft de veiligheidseisen inzake het gebruik van panden met openbare functies verscherpt. Voor panden waarin zich tegelijkertijd meer dan vijftig mensen bevinden geldt een nieuw vergunningstelsel. Om een vergunning te krijgen moeten zeer strenge veiligheidsmaatregelen in acht worden genomen. Het bestuur besloot vanwege de exorbitante kosten van een dergelijke vergunning af te zien en droeg de directie op niet meer dan vijftig mensen tegelijk toe te laten. Gelet op de gebruikelijke omvang van Boekman-expertmeetings vormde dit geen probleem, maar wel waar het gaat om de toeloop van studenten. De groepen die komen kennismaken, moeten nu vaak in twee keer worden ontvangen. Overigens had het bestuur al eerder in de beleidsnota 2005-2008 laten opnemen dat het om veiligheidsredenen de voorkeur verdient bibliotheekbezoekers op de eerste etage te bedienen (in plaats van op de tweede).

Boekhouding en accountancy

Accountants en belastingadviseurs Berk Amsterdam verzorgt de financiële controle van de Boekmanstichting conform de regelgeving van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen. Sinds januari 2003 is de boekhouding in handen van Frank Petiet. Door invoering van het Exact-programma is de lang gewenste budgetfinanciering in 2004 een feit geworden. Daarmee is de financiële verantwoordelijkheid voor de diverse afdelingen binnen de stichting dichter bij de desbetreffende hoofden komen te liggen. Uiteraard blijft de eindverantwoordelijkheid voor financiële zaken bij directie en bestuur liggen.

In het beleidsplan 2005-2008 is melding gemaakt van het feit dat een teruggang in het personeelsbestand de kerntaken van de stichting dreigt aan te tasten. In de meerjarenbegroting 2005-2008 zijn de middelen die bestemd zijn voor het personeel weer teruggebracht naar het niveau van 2001. Daarnaast is in het plan gesignaleerd dat de gestegen kosten voor ziektekostenverzekeringen ten gevolge van de jongste kabinetsbesluiten, met de opgelopen kosten voor Arbo-diensten en met het lidmaatschap van de werkgeversvereniging in de cultuur om extra middelen vragen. Bij de toekenning van de subsidie 2005 is echter geen rekening gehouden met de genoemde factoren. Hoe dit in 2006 zal zijn, en of de verhuisplannen voor de bibliotheek nog worden gehonoreerd, dat blijft voorlopig afwachten.

Financiën

Het jaar 2004 werd afgesloten met een incidenteel tekort van € 23.000,-. De in dat jaar toegekende subsidie van het ministerie van OCW bedroeg € 966.187,-.

Zoals bij bestuurszaken werd gemeld heeft de Boekmanstichting in 2004 voor de ICT € 25.000,- subsidie gekregen van het VSB-fonds, en eenzelfde bedrag voor hetzelfde doel van een zogenaamde stil fonds. Ook de publicaties werden meestendeels extern gefinancierd. Van zowel de VandenEnde Foundation als van het Fonds voor de Amateurkunst en de Podiumkunsten ontving de Boekmanstichting een bijdrage, groot € 11.000,-, voor de productie van de *Podiumrechtwijzer*. Het Amsterdams Fonds voor de Kunst droeg met € 10.000,- bij aan de conferentie die in 2004 leidde tot de publicatie van *Gepaste Afstand*. De BankGiro Loterij en de Sponsor Loterij droegen voor € 5.000,- bij aan de publicatie *Gambling on Culture*, waarvoor ook de Europese Culturele stichting (via Circle) een bijdrage beschikbaar had gesteld. *A Portrait of the Artist* werd mede gefinancierd door het ministerie van OCW, het Fonds voor de Amateurkunst en de Podiumkunsten, het Scholingsfonds voor Kunst en Cultuur en de Europese Unie. *How to love Madonna* werd mede gefinancierd door de Universiteit van Amsterdam.

Het bestuur van de Boekmanstichting brengt een separate financiële jaarrekening uit. Ook verschijnt er een jaarrekening van de aan de Boekmanstichting gelieerde Stichting Boekmanstudies.

Publicaties en activiteiten medewerkers

Truus Gubbels

Publicaties

- 'Kunstenaars en galleries, een te verbeteren relatie?'. In: *BK-informatie*, 2004, nr. 4, 13-15.
- Redactioneel: het museum van de toekomst'. In: *Boekman*, jrg. 16, nr. 61, 4-6.
- 'Galleries in Nederland' [werktitel], verschijnt voorjaar 2005 in *Handboek Cultuurbeleid*, Elsevier.

Activiteiten

- 13 mei: lezing (en lid van discussiepanel) over galeriebestel gegeven in Arti et Amicitiae, Amsterdam, georganiseerd door de BBK, de Kunstenbond FNV en de Federatie van Kunstenaarsverenigingen.
- Het gehele jaar door een aantal interviews gehouden ten behoeve van een boek over galleries, verzamelaars en kunstenaars in de eerste twintig jaar na de Tweede Wereldoorlog in Nederland, dat Waanders gaat uitgeven onder de paraplu van Stichting Visioen en Visie. Regelmatig overleg gehad over de voortgang en inhoud van het project met Frederike Meine Jansen, projectmanager en Aat van IJperen, initiator en hoofdredacteur.

Ineke van Hamersveld

Publicaties

- 'Art for the IJ: ECA conference expedition Art in the public space'. Website van de Federatie van Kunstenaarsverenigingen (zie: www.fvk.nl / button English / Publications).
- *Gambling on Culture: State lotteries as a source of funding for Culture - the Arts and Heritage* / Bodo, C., Ch. Gordon and D. Ilczuk (eds.) co-ord. D. Dodd; text ed.: D. Dodd and C. da Milano; final ed.: I. van Hamersveld. Amsterdam [etc.]: Boekmanstudies [etc.], 2004.
- *How to love Madonna, understand Shakespeare and create something new: complexities in contemporary arts and cultural management* / M.A. DeVlieg, C. Şuteu; English ed.: D. Dodd; final ed.: I. van Hamersveld. Amsterdam: Boekmanstudies, 2004.
- *A Portrait of the Artist in 2015: artistic careers and higher arts education in Europe* / I. Janssen (comp.); I. van Hamersveld, I. Janssen, C. Smithuijsen, J. Weijermars (ed.). Amsterdam: Boekmanstudies, 2004.
- 'A good manager is an artist! ECA conference workshop Artists into management'. Website van de Federatie van Kunstenaarsverenigingen (zie: www.fvk.nl / button English / Publications).
- 'Artists in 2015'. Website van de Boekmanstichting (zie: www.boekman.nl / download / documenten.).

- 'Liever gelukkig: vrouwen in hogere museale functies zoeken vrijheid en plezier in hun werk'. In: *Boekman*, jrg. 16, nr. 61, 89-93.
- 'Wie tegenwoordig een Malevitsj uitleent, weet niet of hij hem nog terugkrijgt'. In: *SICAmag*, kwartaalmagazine van de Stichting Internationale Culturele Activiteiten, nr. 21, maart 2004, 12-13.

Ingrid Janssen

Publicaties

- *A Portrait of the Artist in 2015: artistic careers and higher arts education in Europe* / I. Janssen (comp.); I. van Hamersveld, I. Janssen, C. Smithuijsen, J. Weijermars (ed.). Amsterdam: Boekmanstudies, 2004.
- 'Galleries in Nederland' [werktitel], verschijnt voorjaar 2005 in *Handboek Cultuurbeleid*, Elsevier.
- 'En laat me nu die stadsgedichten schrijven; over kunst en vrijheid in 2005'. In opdracht van Nationaal Comité 4 en 5 mei (zie: www.herdenkenenvieren.nl / thema 2005).

Activiteiten

- 9 mei 2004: deelname Kunstbeeld-talkshow over professionalisering galleries, o.l.v. Robert Roos, hoofdredacteur Kunstbeeld in de KunstRAI Amsterdam. Met onder meer Karel Schampers (directeur Frans Halsmuseum Haarlem) en Anneke Oele (directeur KunstRAI).
- 13 mei 2004: forumlid Galeriedebat Federatie van Kunstenaarsverenigingen o.l.v. Tom Kellerhuis (chef cultuur HP/De Tijd). Met onder meer Paul Dikker (Beroepsvereniging van Beeldend Kunstenaars), Roland Janssen (galerie Willy Schoots) en Bert Holvast (directeur Federatie van Kunstenaarsverenigingen) in Arti et Amicitiae, Amsterdam.
- 4 november 2004: toespraak over het belang van galleries tijdens borrel van Nederlandse leden van Amerikaanse Kamer van Koophandel, galerie Gooilust, 's Graveland.
- 15 december 2004: gastcollege over het galeriebestel in Nederland in het kader van beroepsoriëntatie, Academie van Beeldende Kunst Maastricht.
- Begeleidde samen met drs. Dos Elshout (Universiteit van Amsterdam) gedurende de periode februari-juli 2004 de stage van Janneke Wijermars, studente Faculteit Geesteswetenschappen Universiteit van Amsterdam, ten behoeve van de publicatie *A Portrait of the Artist in 2015* (zie onder 'publicaties' in dit jaarverslag).
- Was tot juni 2004 voorzitter van de Nederlandse Galerie Associatie.

André Nuchelmans

Publicaties

- 'Eten van twee walletjes'. In: *Boekman*, jrg. 16, nr. 58/59, 210-211.
- 'Het gezeul met de kunsten'. In: *Boekman*, jrg. 16, nr. 58/59, 216-221.
- 'De loden last van het Gouden Kalf: het belang van filmprijzen voor regisseur en acteur'. In: *Boekman*, jrg. 16, nr. 60, 115-120.
- 'Tussen Wilhelmina en "Van God los": een overzicht van de nationale filmgeschiedenis. Boekbespreking van Albers, R., J. Baeke en R. Zeeman (samenst. en red.) *Film in Nederland*'. In: *Boekman*, jrg. 16, nr. 60, 153-155.
- 'Kunstprijzen in Nederland'. In: *Handboek Cultuurbeleid*, I.14.1-1-I.14.1-22.
- 'Radioland in beroering: publieke omroep kan goed zonder playlist'. In: *i&i, nieuwe media in perspectief*, jrg. 21, nr. 6, 8-9.

Activiteiten

- 24 september hoorcollege over popmuziekbeleid voor studenten Hogeschool van Amsterdam, afdeling CMV.

Cas Smithuijsen

Publicaties

- 'Future studies for policy making purposes', paper gelezen in Vilnius op 23 april, in het kader van de ECA-conferentie *A Portrait of the Artist in 2015* (niet gepubliceerd, beschikbaar in de bibliotheek).
- 'Lottery practices/country profiles. The Netherlands'. In: *Gambling on Culture: State lotteries as a source of funding for culture - the Arts and Heritage* / C. Bodo, C. Gordon, D. Ilczuk (ed.) Amsterdam: Boekmanstudies, 2004, 110-115.
- *A Portrait of the Artist in 2015: artistic careers and higher arts education in Europe* / I. Janssen (comp.); I. van Hamersveld, I. Janssen, C. Smithuijsen, J. Weijermars (ed.). Amsterdam: Boekmanstudies, 2004.
- *Gepaste Afstand: de 'cultuurnotaprocedure' tussen de kunst, het recht en het openbaar bestuur* / C. Smithuijsen; I.C. van der Vlies (red.). Amsterdam [etc.]: Boekmanstudies [etc.], 2004.
- 'Het ideaal van integraal. Over de gelijktijdige heroverweging van een kleine duizend subsidies in de cultuur'. In: *Gepaste Afstand: de 'cultuurnotaprocedure' tussen de kunst, het recht en het openbaar bestuur* / C. Smithuijsen; I. C. van der Vlies (red.), Amsterdam [etc.]: Boekmanstudies [etc.], 2004, 83-92.
- 'Verkunsten'. In: *Dutch Directors Gazet* 7, 2004, 6.
- 'Ssssst!' In: *Het Concertgebouwnieuws voor abonenthouders*, jrg. 1, nr 2, juni 2004.
- 'De Proef op "Meer dan de som". Een kritische lezing van de Cultuurnota 2005-2008'. In: *Kunsten 92 Nieuwsbrief* 29, november, 4-5.
- 'Meer overheidsbemoeienis met kunsten ongewenst'. In: *De Volkskrant*, 3 augustus.

- ‘Stemmingmakerij in de kunstensector’. In: NRC-Handelsblad, 16 november.
- ‘The Netherlands’, update bijdrage over het cultuurbeleid en cultuurbestel in Nederland door V. Bina en C. Smithuijsen. In: *Compendium Cultural Policies in Europe: basis facts and trends*, Straatsburg [etc.]: Raad van Europa/Ericarts, 2004. Elektronisch databestand: www.culturalpolicies.net.
- ‘Youth Culture and Cultural Policy in the Netherlands’. In: *conference reader Circle’s Round Table*, Barcelona: Circle, December 2004. Elektronisch databestand: www.circle-network.org.

Activiteiten

- Begeleidde gedurende de periode oktober 2003-januari 2004 de stage van Wimer van der Veen, student kunst en kunstbeleid aan de Rijksuniversiteit Groningen, samen met de muziekwetenschapper dr. Paul van Reijen. In het kader van het onderwijsproject ‘muzikale infrastructuur’ inventariseerde Van der Veen relevante sociale processen in de muzikale veld, gecentreerd rondom de positie van de zakelijke leiding van Stichting *De Comediband* te Amsterdam.
- 13 januari: gastcollege over Max Weber en de muzieksociologie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.
- 21 januari: op verzoek van prof. dr. Harry Ganzeboom opgetreden als opponent bij de promotie van Ineke Nagel op een proefschrift over cultuurdeelname in de levensloop, Universiteit Utrecht.
- 11 en 12 maart: deelname aan de derde auteursmeeting van het *Compendium of Cultural Policies in Europe* in Berlijn.
- 14 maart: lezing over aardse emoties bij religieuze muziek in de Grote Kerk in Enschede in de serie *Hemelse Muziek*, georganiseerd door het Orkest van het Oosten.
- 25 maart: aanwezig bij het seminar over ‘Luisterhoudingen’: over de herdefiniëring muzikale identiteiten in een tijd van fusion tussen tijden en genres, door de Universiteit van Amsterdam en voorbereid met medewerking van de Boekmanstichting.
- 14 mei: aanwezig bij de studiemiddag over de wet op de vaste boekenprijs 2004, georganiseerd door de Vereniging voor media- en communicatierecht en de Vereniging voor mededingingsrecht, in samenwerking met de Boekmanstichting.
- 28 mei: een voordracht in het kader van de ‘Flipsesessie 2’ over mediatechnologie versus beeldvorming klassieke muziek, georganiseerd door de Doelen Rotterdam en het Walter Maas Huis.
- 26 juni: gast in radioprogramma Tros kamerbreed met de regeringscommissaris voor het jeugdbeleid Steven van Eijck en wethouder Marco Pastors van Rotterdam.
- 7 juli: deelname aan brainstorm nationaal Comité 4 en 5 mei, met als besproken thema voor 2005: de culturele aspecten van vrijheid.
- 14 juli: interview over Nederlands cultuurbeleid met Petar Volgin, journalist van de Bulgaarse nationale Radio-omroep.

- 11 september: voorzitter van forumdiscussie Arts and society, naar aanleiding van de keynote speech van François Matarasso, als onderdeel van een internationale conferentie over amateurkunst.
- 30 september: op verzoek van de Stichting Internationale Culturele Activiteiten een gesprek met Pius Knuesel, directeur van Pro Helvetia, Culturele Raad van Zwitserland.
- 28 oktober: aanwezig op de stakeholdersvergadering in Lille, vanwege deelname van de Boekmanstichting aan het Lab-project van Europese Culturele Stichting (zie onder 'activiteiten' in dit jaarverslag).
- 15 november: deelname aan rondetafelgesprek, belegd door de Vereniging Openbare Bibliotheken, met als thema: maatschappelijk onderzoek en openbare bibliotheek, de openbare bibliotheek in al haar verscheidenheid.
- 6 december: op verzoek van de Stichting Internationale Culturele Activiteiten een voordracht over de conferentie *A portrait of the Artist in 2015* (zie onder 'activiteiten' in dit jaarverslag) voor journalisten uit landen van centraal en Oost Europa.
- Was op verzoek van het Gebiedsbestuur Geesteswetenschappen van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek betrokken bij de beoordeling van subsidieverzoeken op het desbetreffende terrein.
- Als rapporteur bijgedragen aan een e-publicatie van de IFACCA over internationale mobiliteit van kunstenaars (www.ifacca.org/files/artistsmobilityreport.pdf), december 2004.
- In 2004 actief als lid van de Raad van Advies van de Vereniging Rembrandt.

Anita Twaalfhoven

Publicaties

- 'Kwantummechanica, theater en de zin van het bestaan'. In: *Boekman*, jrg. 16, nr. 58/59, 75-79.
- 'Een alternatief voor de divan'. In: *Boekman*, jrg. 16, nr. 58/59, 140-150.
- 'Het succes van de Nederlandse jeugdfilm'. In: *Boekman*, jrg. 16, nr. 60, 48-52.
- 'Strijden tegen het stigma'. In: *Boekman*, jrg. 16, nr. 60, 89-91.
- 'Een venster op de werkelijkheid'. In: *Boekman*, jrg. 16, nr. 60, 96-99.
- 'Paul Verhoeven is terug! Verslag van de DDG-avond op 25 maart'. In: *Boekman*, jrg. 16, nr. 60, 147-148.
- 'Museum of mausoleum'. In: *Boekman*, jrg. 16, nr. 61, 16-23.

Activiteiten

- Gespreksleider rondetafelgesprek over kind en kunst, in samenwerking met de stichting voor Kunst en Cultuur Gelderland, ter gelegenheid van het project 'Kind en Kunst I-IV' en de expositie 'Magazijn van de Verbeelding'.

Extracts from the
Annual Report 2004

Introduction

Boekman Foundation 1963-2003: forty years of advancing cultural capital

On 10 March 2004 we celebrated the fortieth anniversary of the Boekman Foundation's launch. To mark the occasion we organised a meeting at the Royal Netherlands Academy for Arts and Sciences in Amsterdam. The subject was the mutually inspiring relationship between the arts and sciences. Back in the 1960s it was the arts and sciences that came together to bring the Boekman Foundation to fruition. But in those days the relationship was very much an instrumental one. Dutch artists and art lovers were looking for irrefutable evidence to raise broad political support for cultural policy, based on systematic study and analysis. The Prince Bernhard Fund, and later the government, saw something in their arguments. A scientific approach to artistic and cultural life would, after all, facilitate the dialogue between the arts and politics and thereby pave the way for government involvement in the arts and culture. If art itself was too fanciful and intangible a concept for policy makers, science might just be the best route to a solid arts policy.

And so it was that in December 1963 an institute was founded, named after Emanuel Boekman (1889-1940), Amsterdam's renowned alderman for the arts and education. Boekman was after all the first person to make the link between politics and the arts and adopt a scientific approach to the task. As well as being a fervent spokesman for the arts he was active in scientific circles. In 1939 his *Overheid en Kunst in Nederland (Government and the arts in the Netherlands)* was published, earning him the title of doctor of social science.

From its inception one of the Boekman Foundation's tasks was to foster the dialogue between culture and government. This was fundamental to the newly founded institute and forty years on the entire organisation still faces the same challenge. It collects opinions and insights relating to artistic and cultural life and government. In its publications it actively disseminates this collection, along with a well informed, well argued and, where necessary, critical slant. It is this permanent formulation of new views and visions that is the Boekman Foundation's key contribution to recording the developments in public opinion making in the field of arts and cultural policy.

The Boekman Foundation represents cultural capital in the most literal sense – a capital that can be used to legitimate, question or simply make the arts and cultural policy a subject of discussion. Many have found the way to that capital over the past years and have succeeded in enriching themselves and others in the process. In the years to come many others will follow in their footsteps. Our job is to keep making the search as fruitful as possible.

Cas Smithuijsen
Director

Activities

Participation in the ECA conference in Vilnius

From 23-25 April some fifty art students, academics and policy makers came together in Vilnius, Lithuania at the invitation of the European Council of Artists (ECA), a European network of artists' organisations. The conference was organised partly in preparation for the conference *A portrait of the artist in 2015* (see under 'activities' elsewhere in this annual report). Simona Siksnyte and Karolina Jakaite from Lithuania's music school and Vilnius art academy respectively had prepared a programme with enough space to exchange views and pay visits to various arts training programmes and galleries. The Dutch delegation consisted of representatives of the Association of Universities of Professional Education, the Federation of Artists Associations and the Boekman Foundation. Cas Smithuijsen and trainee Janneke Weijermars represented the latter.

European portal for cultural cooperation

During a conference organised by the European Cultural Foundation, *Sharing Cultures* (Rotterdam, 11-13 July), an initiative was launched to develop a European portal for information and policy support in relation to international cultural exchange and cooperation. The project became known as 'The Lab'. The Boekman Foundation is a 'stakeholder' in the Lab due to its extensive experience in the field of electronic data systems.

Conference on the artistic professions

On 8 and 9 October 2004 the Boekman Foundation organised a European conference with the Federation of Artists Associations and the Association of Universities of Professional Education, entitled *A portrait of the artist in 2015: artistic careers and higher arts education in Europe*, on the subject of the future of the artistic professions. At the opening reception at the English Church in Amsterdam's Begijnhof, Kathinka Dittrich, chair of the European Cultural Foundation, made a plea for the preservation of cultural diversity in Europe and for a cultural offensive on economic standardisation. In a series of smaller workshops held earlier that day participants examined the meaning of art in the new Europe. The second day was dedicated to the discussion of the future scenarios collected in *A portrait of the artist in 2015*, published by the Boekman Foundation for this conference (see under 'publications' elsewhere in this annual report). Various authors took the opportunity to elaborate on their statements in the book. Some of the subjects discussed included the concept of the romantic artist; multiple job holding; the fading distinction between amateur and professional artist; the need for an artistic offensive against restrictions on artistic and intellectual freedom by the media industry; and life long learning.

Round Table on youth culture by Circle network

On 17 and 18 December 2004, Circle (Cultural Information and Research Centres Liaison in Europe) and Interarts, the Catalan centre for cultural policies, held a round table meeting of experts entitled *Who's Culture is it? Trans-generational approaches to Culture*.

The meeting concentrated on new trends in the cultural sector that differ from those of traditional approaches to culture. For instance, billions of SMS, emails, chats and dozens of thousands of discussion groups on the Net indicate a new organisation of social groupings and cultural affiliations. In the age of 'individualism' a certain form of collective intelligence and culture is emerging. Such a culture engenders new identities, new approaches to diversity and also new forms of social cohesion. Citizenship is defined by cultural attributes and affiliation to 'choice groups' rather than to nation-states. A set of questions was sent to Circle members in over 35 countries in an attempt to collate expert opinions and statistics on the state of youth culture, in contrast to cultural practices of other generations. The survey results were made available to all participants in the form of a conference reader prior to the meeting in December. 2005 will see the publication of a book based on the contents of the conference, by the Circle partners in Warsaw.

Circle secretariat

On 19 December Circle held its annual general meeting. Cas Smithuijsen was unanimously elected an honorary member in recognition of his organisational and academic services to Circle since 1996. At the same meeting Diane Dodd announced that she would resign as coordinator of Circle to dedicate her time to international data systems for documentation and information in relation to cultural policy and related research on behalf of the Boekman Foundation. The Boekman Foundation will continue to play a role in the Circle website for some time. The Foundation also confirmed that it would help prepare the 2006 Circle conference. This will take place in Helsinki and will look at the relationship between culture and world trade, and the regulatory role of the WTO. Russian Circle partners will also contribute to the preparations for the conference, all the more since Russia will join the WTO in 2006.

Compendium Cultural Policies in Europe

At the end of the 1980s the Council of Europe began to commission a series of country profiles of arts and cultural policy. They published the reports until the end of the 1990s, featuring a variety of European countries. Gradually these reports were also published on the Internet, albeit in an abridged form. To date, 33 national reports have been made available. At the end of 2004 the Netherlands produced a completely revised text on Dutch cultural policy for the European data system. Cas Smithuijsen and Dr. Vladimir Bina of the Ministry of Education, Culture and Science prepared this text.

EU Foreign Cultural Policy

In the spring of 2004 Kathinka Dittrich (chair of the European Cultural Foundation and former director of various Goethe Institutes) and Ernst Schürman published an article in which they assess the prospects for a common international cultural policy for the European Union (see also: www.kupoge.de). The issue is a very significant one for the European Cultural Foundation (ECF) and they asked the Boekman Foundation to take part in a research project on the subject. Partly in conjunction with Recap, with help from Dianne Dodd, and partly on behalf of the ECF, the Boekman Foundation has started a study of the literature on the cultural component in EU foreign policy. The Boekman Foundation has also called on the faculty of social and behavioural sciences of the Universiteit van Amsterdam to assist in the project. Prof. Dr. Gerd Junne of the political science department was eager to join in and found a young researcher who was willing to carry out the work: Melle Lyklema. The research began in January 2005.

Library/Documentation

Collection and acquisitions

At the end of 2004 the shelves of the Boekman Foundation's library, on the second floor of the building, held some 22,040 items, or 225 metres of documented books, reports, policy papers, dissertations, documentation folders and periodical articles. The total number of titles now stands at 46,746. The number of electronic documents almost doubled in the past year from 500 digital documents in 2003 to 910 in 2004. The digital collection now boasts 7,298 documents, which is 4,420 megabytes. The full text of these documents is directly available via the Boekman catalogue. The digital acquisitions are announced on the website of Recap (www.recap-network.org) as an extra service for international users. This current service often provides access to the full text via the original URL of the document. The specialised thesaurus developed by the Boekman Foundation on the arts and cultural policy is now fully integrated into the catalogue. This thesaurus is also available in English and both the Dutch and English versions can be downloaded from our website.

Users

The number of visitors to the Boekman library grew in 2004 by some 500 to 2,624. Teachers, researchers, artists, managers, policy makers and students all make use of the collection. There were 453 new borrowers. Due to changes in the financial administration of the library the borrowers' records were given a clean sweep in 2004, removing all the 'sleeping' users. At the end of last year there were 1,238 active borrowers using the study facilities and lending library. External users borrowed 6,636 publications, a slight rise compared with the previous year. The Boekman Foundation's own staff also borrowed more publications than in the previous year, and in total some 7,311 publications were borrowed in 2004.

Resources for cultural policies in Europe (Recap)

Recap has launched many new shared resources on its new website, which this year adopted its own domain name www.recap-network.org. The resources specializing in cultural policy are available free of charge and include: monthly listings of digital acquisitions; statistical sources in Europe; a database of on-going (unpublished) cultural policy research on-line (Cpro); international cultural policy book reviews; links to specialist library catalogues on cultural policy; network news; thematic bibliographies; a hyperlink to a comprehensive cultural policy events calendar owned and updated by Culturelink with help from the Boekman Foundation; links to the Boekman Foundation's downloadable thesaurus on the arts and cultural policy in Dutch and English; links to the Circle network; the Boekman Foundation, Kultur-dokumentation (Austria) and Fondazione Fitzcarraldo (Italy).

Recap's co-ordinator Diane Dodd was invited to participate in a number of prominent international meetings, including a meeting of leading researchers from arts councils (organised by IFACCA, the International Federation of Arts Council and Cultural Agencies) in Montreal; the Circle round table meeting in Barcelona and the workshop *Cultural policy research in the countries of South East Europe: setbacks and prospects*, in Belgrade.

Publications

Boekman periodical

Boekman was published three times in the past year: the double issue *Art and Science* to mark the Boekman Foundation's 40 year anniversary; *Film.nl* and *The Museum of the Future*. The editorial board followed through on a number of changes to the journal: selecting one theme per issue; mixing journalistic styles within each issue (combining essays and reports with interviews and columns); as well as the use of more colour in the design. The *Boekman* journal manages to combine successfully the insights of researchers, policy makers and other specialists with the experiences of professionals from the arts sector and in so doing serves as a platform for a wide reading public.

By organising presentations around the publication of each number and thanks to positive reviews in the press, the periodical has found a niche for itself. The sales of individual issues have risen notably and there is a steady increase in the number of subscriptions.

Gambling on Culture: State lotteries as a source of funding for culture, the arts and heritage

This publication came out of a growing realisation that the search for additional funding to compensate for dwindling government budgets in various European countries, including the new EU member states, has led to a rise in the number of lotteries for the arts and cultural heritage. This book raises the issue of whether lottery contributions are additional forms of funding or whether they are replacing government support for the arts. Another issue raised is that of whether lotteries are serving the arts and cultural heritage or vice versa. Detailed country profiles are included of Canada, Germany, Estonia, Finland, Italy, the Netherlands, Norway, Slovakia, the United Kingdom, Sweden and Switzerland. *Gambling on Culture* is largely based on data presented at the Circle conference in 2002 with the same title, which followed a large-scale survey among Circle members.

A portrait of the Artist in 2015: Artistic careers and higher arts education in Europe

New media, tougher commercialism in the cultural field, increasing international mobility – just some of the challenges facing artists today. Artists' future prospects and notably their wishes, expectations and opportunities are extensively addressed in the anthology *A portrait of the artist in 2015: Artistic careers and higher education in Europe*.

The contributors to the anthology call for more direct interaction between the higher arts education institutions on the one hand, and the professional environment of the artist on the other. Higher arts education should anticipate the reality of multiple job holding and the demand for creative talent in the creative industries. They could do this by facilitating lifelong learning projects, for instance, preparing artists for, and coaching them in, their professional

careers. The anthology was published as an introduction to a conference with the same name launched by the European Council of Artists (ECA) (see under 'activities' elsewhere in this annual report) and organised by a coalition of the Dutch Federation of Artists Associations, the Association of Universities of Professional Education and the Boekman Foundation. (See also: www.eca2004.nl)

How to love Madonna, understand Shakespeare and create something new: Complexities in contemporary arts and cultural management

Infrastructures for the arts that were created, especially in the West in the latter half of the twentieth century, have reversed the natural dynamics of creativity. This is the opinion of Corina Şuteu, President of the ECUMEST Association (Romania) and an expert on cultural management and European cultural policies. In an interview conducted by Mary Ann DeVlieg, Secretary General of the Informal European Theatre Meeting IETM (Brussels) Şuteu argues that institutions have taken over many creative processes, blocking the genuinely avant-garde and the spiritual development of the arts. Cultural managers require a better understanding of creative processes. It is their task to educate the public to understand what drives artists. This is an enlightening interview about the need for new models to: stimulate inter-disciplinary work; encourage international exchange; support the use of new technology; challenge artists' training; educate audiences and breed an ability in both artists and the public to criticize the arts.

Appendices

The Boekman Foundation Board

On 31 December 2004 the board of the Boekman Foundation comprised the following members:

Executive board

Th. R. Bremer, *chair*

F. van Koetsveld, *treasurer, representing the Dutch Museum Society*

Board

J. van Bergen, representing the *Interprovincial Consultation on Welfare*

A. Brok, representing the *Association of Dutch Municipalities*

G. Dorleijn, representing the *Association of Collaborating Dutch Universities*

Ms G. Heevel, representing the *Arts Union, Netherlands Federation of Trade Unions*

B. Holvast, representing the *Federation of Artists Associations*

V. Stissi, representing the *National Coordinating Committee for the Protection of Monuments and Historic Buildings*

Staff

Roland Huguenin left his post in the Boekman library following two years' loyal service. Jacqueline Retel returned from a two year sabbatical to take up her old position in the library. Ingrid Janssen received a new annual contract at the end of 2004. On 8 December Joke Hermsen, editor-in-chief of *Boekman* went on sick leave. After much deliberation it was decided to temporarily hand over her responsibilities to Anita Twaalfhoven (*editor*) and Marielle Hendriks (*business director*). The latter gave birth to a healthy daughter, Rebecca in the summer of 2004. Barbara Titus took over her work during maternity leave.

On 31 December 2004 the number of staff totalled 12.6 full-time equivalent positions. They are as follows:

Director: C. Smithuijsen (*100 per cent*)

Department heads: Ms I. van Hamersveld, book production (*80 per cent*), Ms J. Hermsen, *Boekman* periodical (*60 per cent*), Ms. I. Janssen, projects (*75 per cent*), Ms S. Leefsma, library (*80 per cent*), Ms M. van Splunter, secretariat (*100 per cent*)

Staff: Ms T. Gubbels (*40 per cent*), Ms M. Hendriks (*80 per cent*), A. Nuchelmans (*85 per cent*), Ms A. Twaalfhoven (*60 per cent*)

Librarians: Ms J. Retel (*80 per cent*), Ms M. Nooijen (*80 per cent*), J. van der Leden (*80 per cent*), Ms M. Lindhout (*80 per cent*)

System managers: G. de Bruin (*80 per cent*), A. Nuchelmans (*acting*)

Secretarial staff: Ms E. Andrea (*60 per cent*), Ms M. Barnier-Spee (*40 per cent*)

Financial status

The financial year 2004 closed with a temporary deficit of € 23,000. Funding from the Ministry of Education, Culture and Science totalled € 966,187.

The Boekman Foundation received a grant of € 25,000 in 2004 from the VSB Fund to improve its ICT facilities. This was matched by a grant for the same project from a fund that wishes to remain anonymous. The majority of the publications were also financed with external funding. The VandenEndeFoundation and the Fund for Amateur Arts and Performing Arts awarded the Boekman Foundation a sum of € 11,000 to produce the *Podiumrechtwijzer* (legal guide for the performing arts sector). The Amsterdam Arts Fund contributed € 10,000 to the conference that led to the publication in 2004 of the book *Gepaste Afstand*. The BankGiro Lottery and the Sponsor Lottery contributed € 5,000 towards the publication *Gambling on Culture*, which also received financial support from the European Cultural Foundation, via Circle. *A Portrait of the Artist* was co-financed by the Ministry of Education, Culture and Science, the Fund for Amateur Arts and Performing Arts, the Training Fund for the Arts and Culture and the European Union. *How to love Madonna* was supported financially by the University of Amsterdam.